

StatistikInfo

Statistiskt meddelande från Västerås stad, Servicepartner

Detaljhandeln i Västerås år 2014

VÄSTERÅS STAD

Servicepartner, Konsultcenter
721 87 Västerås
021-39 00 00,
www.vasteras.se
Anna Welin, 021-39 13 52

StatistikInfo produceras av Konsultcenter på uppdrag av Stadsledningskontoret inom ramen för avtalet om kommungemensam basstatistik.

Sammanfattning

Handeln i Västerås omsatte år 2014 totalt 11,6 miljarder kronor, varav 56 procent var sällanköpsvaror och 44 procent dagligvaror. Den totala omsättningen inom detaljhandeln i Västerås ökade mellan år 2013 och 2014 med 189 miljoner kronor. Det innebär att den totala omsättningen inom detaljhandeln i Västerås procentuellt sett ökade med 2 procent mellan år 2013 och 2014. I riket ökade omsättningen totalt med drygt 13 500 miljoner kronor mellan år 2013 och 2014, vilket motsvarar en ökning med 2 procent.

Försäljningen av dagligvaror i Västerås uppgick till 5,1 miljarder kronor år 2014, vilket är en ökning med 110 miljoner kronor jämfört med år 2013, vilket motsvarar en ökning på 2,2 procent. Ökningen i riket var 2,3 procent. Försäljningen av sällanköpsvaror ökade också i omsättning från 6,4 miljarder kronor år 2013 till 6,5 miljarder kronor år 2014. Det motsvarar en ökning med 1,2 procent. Ökningen för sällanköpshandeln i riket uppgick till 2,3 procent.

I Västerås minskade försäljningsindex för såväl dagligvaror som för sällanköpsvaror. Index för sällanköpsvaror uppgick under år 2014 till 151, vilket kan jämföras med 153 under år 2013. Index för dagligvaror låg på en oförändrad nivå. Det totala försäljningsindexet för Västerås noterades till 129, vilket är en minskning med en procentenhet från år 2013. Jämfört med andra kommuner är Västerås totala försäljningsindex dock högt. Örebro har ett totalt detaljhandelsindex på 124, Helsingborg 123 och närbelägna Eskilstuna 95.

Inledning

Västerås stad har under lång tid följt och publicerat uppgifter om detaljhandelns omsättning och utveckling i Västerås. Uppgifterna har hämtats från HUI Research databas med omsättningsuppgifter för rikets kommuner.

Begrepp

Total detaljhandel är ett sammanfattande begrepp för dagligvaruhandel och sällanköpsvaruhandel.

Dagligvaruhandel omfattar dagligvaruförsäljning i varuhus och stormarknader samt den totala försäljningen inom branscherna livsmedel, parfym, tobak, tidningar och blommor. Sedan år 2008 inräknas även Apotekens försäljning av receptfria läkemedel och egenvårdsprodukter in liksom Systembolagets försäljning. Postorder och e-handel ingår inte.

Sällanköpsvaruhandel är konsumentvaror som till skillnad från dagligvaror inhandlas mer sällan. Här ingår sällanköpsvaruförsäljningen i varuhus och stormarknader samt den totala försäljningen inom klädhandel, fritidsvaruhandel, hemtrustningshandel och övrig sällanköpsvaruhandel. Postorder och e-handel ingår inte.

Försäljningsunderlag är lika med antalet invånare i kommunen multiplicerat med genomsnittlig omsättning per invånare i riket.

Försäljningsindex total detaljhandel är faktisk omsättning dividerat med försäljningsunderlag i total detaljhandel.

Försäljningsindex dagligvaruhandel är faktisk omsättning dividerat med försäljningsunderlag i dagligvaruhandeln.

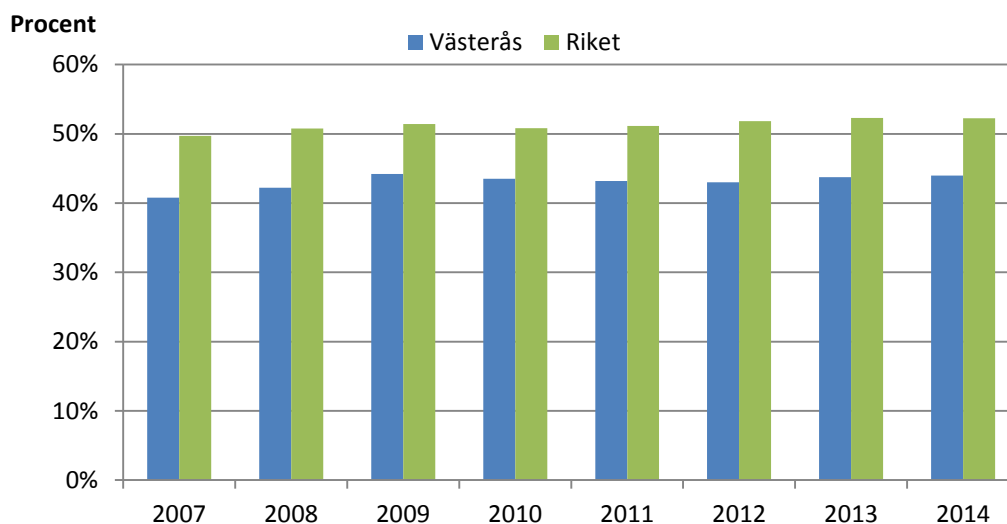
Försäljningsindex sällanköpsvaruhandel är faktisk omsättning dividerat med försäljningsunderlag i sällanköpsvaruhandeln.

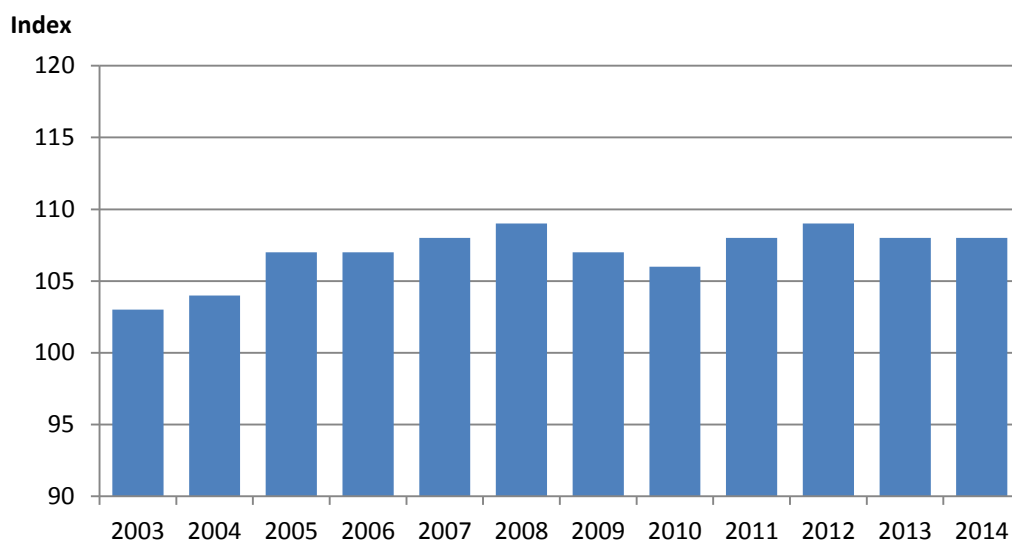
Dagligvaror

Försäljningen av dagligvaror uppgick till drygt 5,1 miljarder kronor i Västerås år 2014. Jämfört med år 2013 är det en ökning med 110 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning på 2,2 procent. Ökningen för riket totalt låg på 2,3 procent. Bland större kommuner i riket hade Helsingborg högst procentuell ökning av dagligvaruhandeln mellan år 2013 och 2014, 3,4 procent. Av rikets större kommuner hade Eskilstuna lägst procentuell ökning inom dagligvaruhandeln, 0,5 procent.

Försäljningsindex för dagligvaror i Västerås uppgick år 2014 till 108, vilket är oförändrat jämfört med år 2013. Andelsmässigt svarade dagligvaror för 44 procent av Västerås totala detaljhandelsomsättning. I riket totalt ligger motsvarande andel på 52,3 procent.

Figur 1 | Dagligvaruhandelns andel av den totala detaljhandeln i Västerås och riket, år 2007-2014.

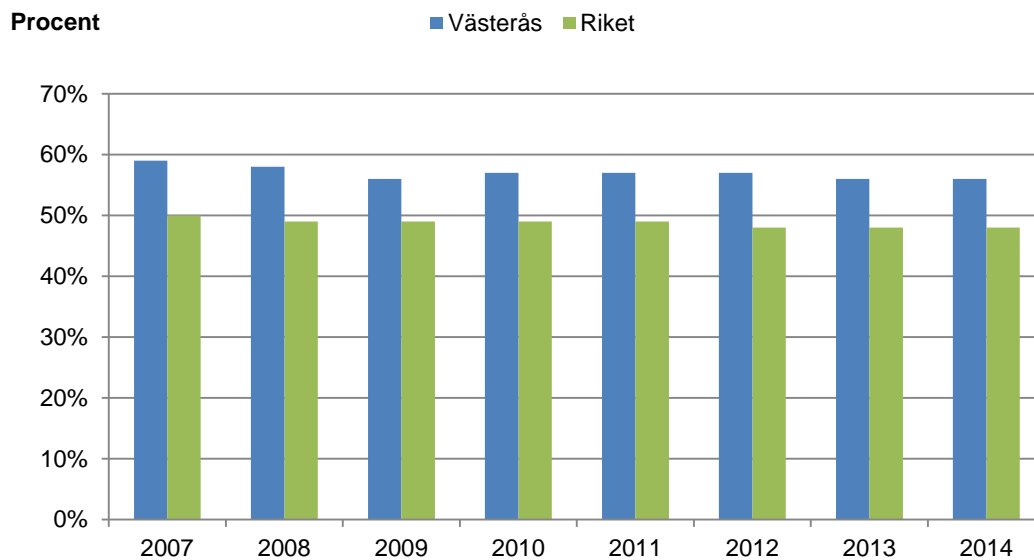
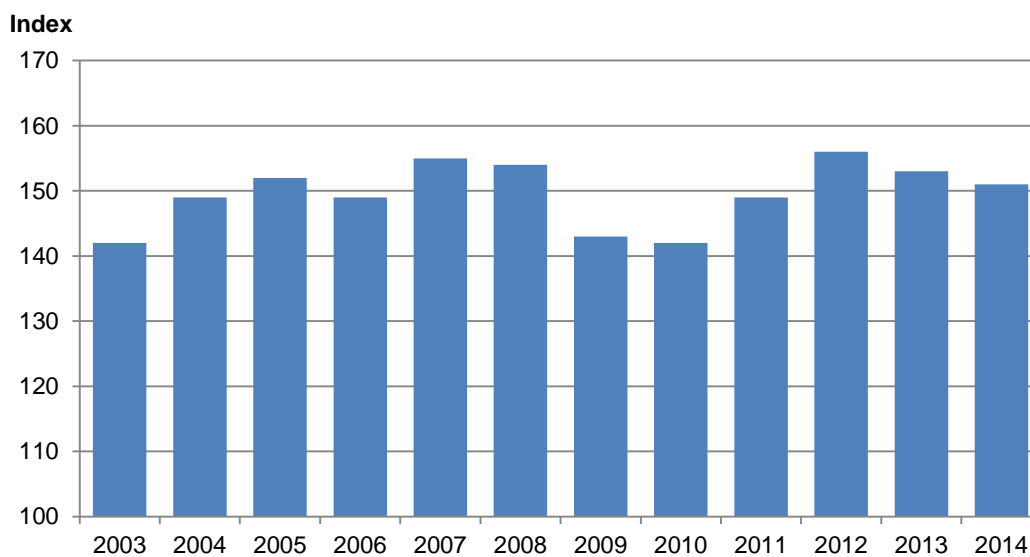

Figur 2 | Index för dagligvaruhandeln i Västerås, år 2003-2014. OBS! Bruten skala.

Sällanköpsvaror

Försäljningen av sällanköpsvaror uppgick till 6,5 miljarder kronor i Västerås år 2014. Det var en ökning med 79 miljoner jämfört med föregående år, vilket motsvara 1,2 procent. Totalt i riket ökade omsättningen inom sällanköpsvaruhandeln med 2,3 procent mellan år 2013 och 2014. Bland större kommuner i riket visade Eskilstuna störst uppgång vad gäller omsättningssiffror för sällanköpsvaruhandeln år 2014 procentuellt sett, med en ökning på 5 procent. Borås var den kommun av de större kommunerna som hade en minskning (1,9 procent).

Andelsmässigt stod sällanköpsvaror för 56 procent av all detaljhandel i Västerås. Motsvarande andel i riket är 47,7 procent. Försäljningsindex för sällanköpsvaror i Västerås minskade från 153 år 2013 till 151 år 2014. Bland de kommuner som Västerås jämför sig med var det endast Örebro och Helsingborg som hade ett högre index för sällanköpsvaror. Örebros index för sällanköpsvaror noterades till 154 och motsvarande värde för Helsingborg var 152. Av de kommuner som hade en omsättning av sällanköpsvaror som översteg två miljarder kronor år 2014 hade 13 kommuner ett högre index för sällanköpsvaror än Västerås. Bland dessa återfinns kommuner spridda över hela landet såsom Falkenberg, Huddinge, Kalmar, Sundsvall och Örebro.

Figur 3 | Sällanköpsvaruhandelns andel av den totala detaljhandeln i Västerås och riket, år 2007-2014.**Figur 4** | Index för sällanköpsvaror i Västerås, år 2003-2014. OBS! Bruten skala

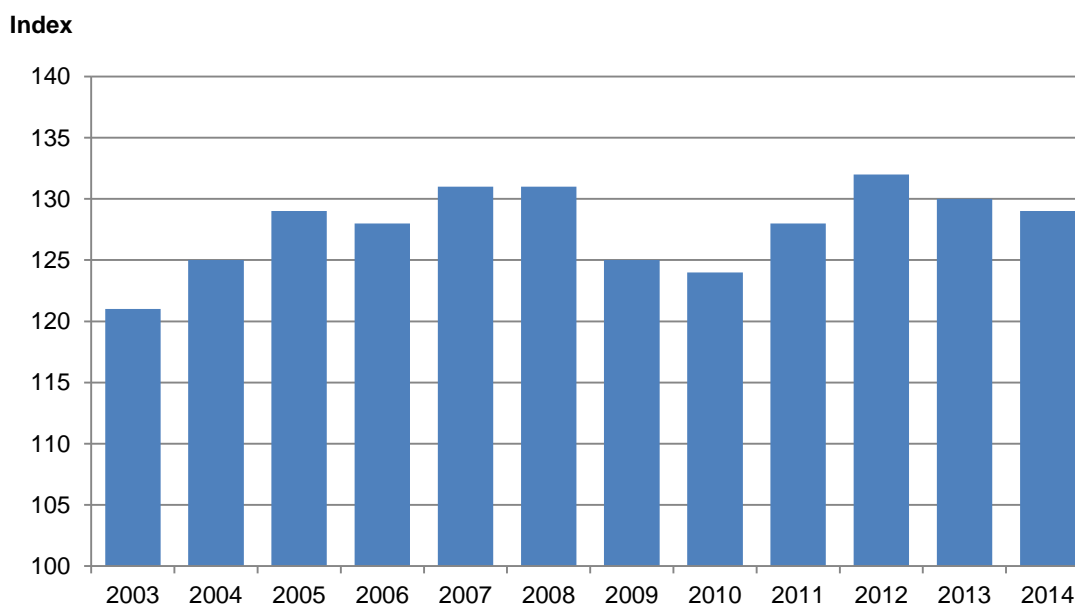
Detaljhandeln totalt

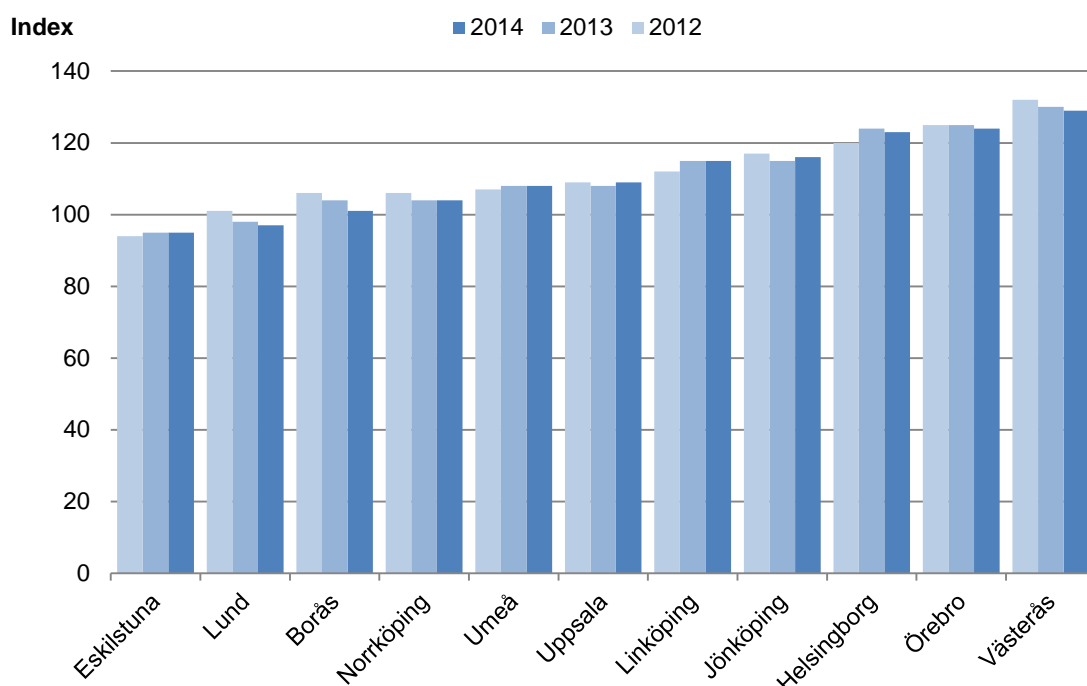
Totalt omsatte detaljhandeln i Västerås 11,6 miljarder kronor under år 2014. Det motsvarade en ökning av omsättningen med 189 miljoner kronor jämfört med år 2013. Procentuellt innebär det att den totala omsättningen i Västerås mellan år 2013 och 2014 ökade med 1,7 procent. Av de kommuner som Västerås jämför sig med var ökningen störst i Uppsala och Jönköping. I Uppsala ökade den totala detaljhandeln med 3,1 procent, och motsvarande ökning i Jönköping var 2,9 procent. I Borås minskade den totala omsättningen inom detaljhandeln med 0,2 procent. I riket ökade den totala detaljhandeln med 2,3 procent.

Det är bara fyra av Sveriges kommuner som har en högre total omsättning inom detaljhandeln än Västerås. Det är de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö samt Uppsala. Huddinge och Örebro hade en högre omsättning av sällanköpsvaror än Västerås, men sett till den totala detaljhandelsomsättningen hade Västerås högre omsättning.

Västerås totala försäljningsindex minskade med en enhet, från 130 år 2013 till 129 år 2014. Västerås har dock det högsta totala indexet bland de större, jämförda kommunerna. Därefter följer Örebro med ett totalt försäljningsindex på 124, samt Helsingborg som hade index 123.

Figur 5 | Index för detaljhandeln totalt i Västerås, år 2003-2014. OBS! Bruten skala.

Figur 6 | Totalt index för detaljhandeln, större svenska kommuner år 2012, 2013 och 2014.

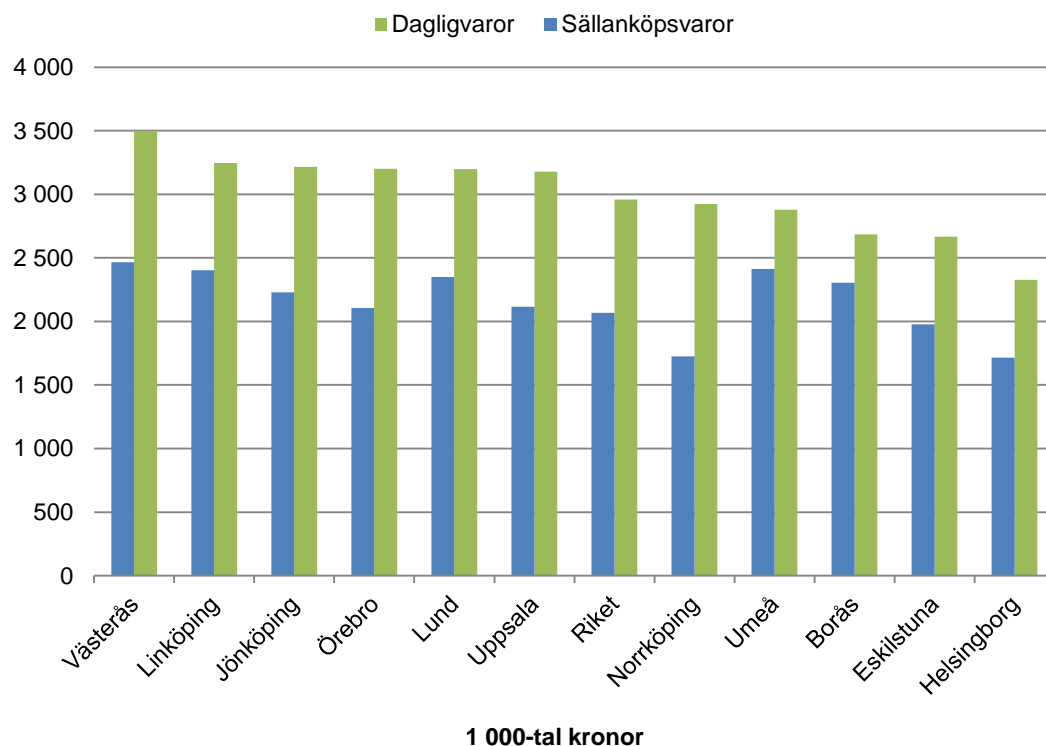
Hög omsättning per sysselsatt i Västerås

Antalet sysselsatta inom detaljhandeln i Västerås år 2014 var 4 084 personer, vilket är drygt 200 färre jämfört med år 2013. Ökningen sedan år 2007 är dock ändå 480 fler sysselsatta. Detta innebär att totalt sett har antalet sysselsatta inom detaljhandeln i Västerås ökat med drygt 13 procent mellan år 2007 och 2014, vilket är i nivå med ökningen i riket.

Omsättningen per sysselsatt inom dagligvaruhandeln uppgick till 3,5 miljoner kronor år 2014 i Västerås. Det innebär att omsättningen per sysselsatt inom dagligvaror i Västerås översteg rikets nivå med 540 000 kronor. Jämfört med jämförelsekommunerna i denna rapport är omsättningen per sysselsatt inom dagligvaruhandeln högst i Västerås.

Omsättningen per sysselsatt inom sällanköpshandeln var närmare 2,5 miljoner kronor i Västerås år 2014. Västerås har en omsättning per sysselsatt inom sällanköpsvaruhandeln som överstiger rikets nivå med 400 000 kronor. Av de större kommuner som Västerås jämför sig med hade Västerås den högsta omsättning per sysselsatt inom sällanköpsvaruhandeln.

Figur 7 | Omsättning (1 000-tals kronor) per sysselsatt inom detaljhandeln, större svenska kommuner år 2014.

Utvecklingen i Västerås närmaste kommuner

Västerås starka ställning som regionhandelsstad påverkar naturligtvis de allra närmaste kommunerna Hallstahammar, Surahammar, Sala och Enköping mest. Västerås påverkan räcker säkerligen längre bort än dessa fyra kommuner, men det är dessa vi har valt att studera.

När det gäller dagligvaror fortsatte alla kommuner utom Sala att öka sin omsättning mellan år 2013 och 2014. Ökningen var procentuellt sett högst i Enköping, som ökade sin omsättning av dagligvaror mellan år 2013 och 2014 med tre procent. I Sala minskade omsättningen med två procent. Sett till perioden 2007-2014 har dock Surahammar ökat sin omsättning mest (20 procent) medan Enköping har ökat minst (11 procent). Av de fyra kommunerna ökade handelsindex för dagligvaror mellan år 2013 och 2014 endast för Enköping, som ökade från 89 till 90. Hallstahammar och Surahammar låg oförändrade på 78 respektive 76, medan Sala minskade sitt index från 104 till 99.

För sällanköpsvaror ökade omsättningen i samtliga kommuner mellan år 2013 och 2014. Störst procentuell ökning av omsättningen hade Hallstahammar som ökade med 11 procent mer år 2013 och 2014. Störst ökning mellan perioden 2007 och 2014 hade dock Enköping som har ökat sin omsättning med 61 procent. Surahammar har å andra sidan minskat sin omsättning under perioden med 37 procent. Omsättningsindex för sällanköpsvaror ökade mellan år 2013 och 2014 i Enköping och Hallstahammar med 5 respektive 3 enheter, medan det var oförändrat i Sala och Surahammar.

När det gäller detaljhandeln totalt sett ökade omsättningen i alla kommuner förutom Sala. I Enköping ökade omsättningen totalt sett med drygt 100 miljoner mellan år 2013 och 2014. Motsvarande ökning i Hallstahammar var 20 miljoner och i Surahammar 7 miljoner. Sala

minskade istället sin omsättning med 8 miljoner. Förändringarna i totalindex för dessa kommuner är dock marginella. I Enköping och Hallstahammar ökade totalindex med två respektive en enhet. I Surahammar låg index oförändrat och i Sala minskade försäljningsindexet med två enheter. Detaljer kring utvecklingen i dessa fyra kommuner framgår av tabellbilagan.

Tabellbilaga

Dagligvaror

Bilagetabell 1 | Omsättning, löpande priser, inklusive moms, miljoner kronor av dagligvaror i Västerås år 2003-2014 samt försäljningsindex.

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Omsättning (mkr)	3 284	3 391	3 623	3 814	4 014	4 295	4 424	4 468	4 647	4 879	4 977	5 087
Index	103	104	107	107	108	109	107	106	108	109	108	108

Bilagetabell 2 | Omsättning, löpande priser, inklusive moms, miljoner kronor av dagligvaror i större kommuner och riket år 2007-2014. Sorterat efter omsättning år 2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uppsala	5 340	5 660	5 943	6 062	6 183	6 430	6 494	6 660
Linköping	3 869	4 101	4 306	4 521	4 611	4 795	4 987	5 145
Västerås	4 014	4 295	4 424	4 468	4 647	4 879	4 977	5 087
Örebro	3 417	3 725	3 799	3 913	3 991	4 230	4 399	4 454
Norrköping	3 599	3 815	3 929	4 047	4 168	4 293	4 336	4 423
Helsingborg	3 117	3 397	3 601	3 745	3 857	3 973	4 172	4 312
Jönköping	3 363	3 531	3 637	3 746	3 971	4 130	4 213	4 308
Umeå	3 376	3 579	3 722	3 722	3 722	3 759	3 872	3 923
Lund	2 956	3 163	3 321	3 520	3 661	3 698	3 661	3 752
Borås	2 705	2 921	3 096	3 158	3 284	3 383	3 383	3 436
Eskilstuna	2 320	2 506	2 731	2 813	2 813	2 954	3 043	3 057
Riket	255 597	270 932	283 070	289 384	294 220	304 218	311 590	318 624

Bilagetabell 3 | Försäljningsindex för dagligvaror större kommuner år 2007-2014. Riket=100. Sorterat efter index år 2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Västerås	108	109	107	106	108	109	108	108
Linköping	99	99	98	100	101	101	103	104
Jönköping	98	96	95	96	100	100	100	100
Norrköping	102	102	100	101	103	102	100	100
Umeå	109	108	108	105	103	101	101	100
Lund	101	101	100	104	106	103	99	99
Borås	96	98	100	99	102	101	99	98
Uppsala	102	101	101	100	100	100	98	98
Helsingborg	90	92	93	94	95	95	97	97
Örebro	94	96	94	94	94	96	97	96
Eskilstuna	89	90	94	95	93	94	94	93

Bilagetabell 4 | Omsättningsökning i procent åren 2007-2014 och 2013-2014 för dagligvaror större kommuner och riket. Sorterat efter omsättningsökning år 2013-2014.

Kommun	2007-2014	2013-2014
Helsingborg	38%	3,4%
Linköping	33%	3,2%
Uppsala	25%	2,6%
Lund	27%	2,5%
Jönköping	28%	2,3%
Västerås	27%	2,2%
Norrköping	23%	2,0%
Borås	27%	1,6%
Umeå	16%	1,3%
Örebro	30%	1,3%
Eskilstuna	32%	0,5%
Riket	25%	2,3%

Sällanköpsvaror

Bilagetabell 5 | Omsättning, löpande priser, inklusive moms, miljoner kronor av sällanköpsvaror i Västerås år 2003-2014 samt försäljningsindex.

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Omsättning (mkr)	3 990	4 452	4 908	5 223	5 824	5 882	5 588	5 812	6 103	6 469	6 404	6 483
Index	142	149	152	149	155	154	143	142	149	156	153	151

Bilagetabell 6 | Omsättning, löpande priser, inklusive moms, miljoner kronor av sällanköpsvaror i större kommuner och riket år 2007-2014. Sorterat efter omsättning år 2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uppsala	6 250	6 312	6 438	7 017	6 947	7 086	7 228	7 487
Örebro	4 905	5 101	5 662	6 172	6 295	6 421	6 485	6 573
Västerås	5 824	5 882	5 588	5 812	6 103	6 469	6 404	6 483
Helsingborg	5 109	5 160	5 263	5 474	5 583	5 750	6 038	6 125
Linköping	4 916	4 965	5 064	5 317	5 370	5 424	5 695	5 788
Jönköping	5 302	5 355	5 248	5 300	5 141	5 141	5 090	5 261
Norrköping	3 987	4 226	4 184	4 435	4 346	4 346	4 259	4 377
Umeå	3 622	3 658	3 841	3 995	3 915	3 954	4 033	4 124
Borås	3 357	3 357	3 189	3 348	3 415	3 449	3 415	3 350
Lund	3 236	3 204	3 300	3 432	3 329	3 296	3 230	3 275
Eskilstuna	2 510	2 510	2 661	2 821	2 821	2 765	2 793	2 934
Riket	258 545	262 874	267 678	279 967	280 905	282 522	284 550	291 065

Bilagetabell 7 | Försäljningsindex för sällanköpsvaror större kommuner år 2007-2014. Riket = 100. Sorterat efter index år 2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Örebro	134	136	147	153	155	156	156	154
Helsingborg	145	143	143	143	144	147	154	152
Västerås	155	154	143	142	149	156	153	151
Jönköping	152	151	145	140	135	134	132	133
Linköping	124	123	122	122	123	124	129	128
Uppsala	118	117	115	119	117	118	119	121
Umeå	115	114	117	116	113	114	116	115
Norrköping	112	116	113	115	112	111	108	108
Borås	118	116	109	109	111	111	109	105
Eskilstuna	96	93	97	99	98	95	95	97
Lund	109	105	106	104	101	99	96	95

Bilagetabell 8 | Omsättningsökning i procent åren 2007-2014 och 2013-2014 för sällanköpsvaror större kommuner och riket. Sorterat efter omsättningsökning år 2013-2014.

Kommun	2007-2014	2013-2014
Eskilstuna	17%	5,0%
Uppsala	20%	3,6%
Jönköping	-1%	3,4%
Norrköping	10%	2,8%
Umeå	14%	2,3%
Linköping	18%	1,6%
Helsingborg	20%	1,4%
Lund	1%	1,4%
Örebro	34%	1,4%
Västerås	11%	1,2%
Borås	0%	-1,9%
Riket	13%	2,3%

Detaljhandeln totalt

Bilagetabell 9 | Omsättning, löpande priser, inklusive moms, miljoner kronor detaljhandeln totalt i Västerås år 2003-2014 samt försäljningsindex.

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Omsättning (mkr)	7 274	7 843	8 531	8 636	9 838	10 177	10 012	10 280	10 750	11 348	11 381	11 570
Index	121	125	129	128	131	131	125	124	128	132	130	129

Bilagetabell 10 | Omsättning, löpande priser, inklusive moms, miljoner kronor detaljhandeln totalt i större kommuner och riket år 2007-2014. Sorterat efter omsättning år 2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uppsala	11 590	11 972	12 381	13 079	13 130	13 516	13 722	14 147
Västerås	9 838	10 177	10 012	10 280	10 750	11 348	11 381	11 570
Örebro	8 322	8 826	9 461	10 085	10 286	10 651	10 884	11 027
Linköping	8 785	9 066	9 370	9 838	9 981	10 219	10 682	10 933
Helsingborg	8 226	8 557	8 864	9 219	9 440	9 723	10 210	10 437
Jönköping	8 665	8 886	8 885	9 046	9 112	9 271	9 303	9 569
Norrköping	7 586	8 041	8 113	8 482	8 514	8 639	8 595	8 800
Umeå	6 998	7 237	7 563	7 717	7 637	7 713	7 905	8 047
Lund	6 192	6 367	6 621	6 952	6 990	6 994	6 891	7 027
Borås	6 062	6 278	6 285	6 506	6 699	6 832	6 798	6 786
Eskilstuna	4 830	5 016	5 392	5 634	5 634	5 719	5 836	5 991
Riket	514 142	533 806	550 748	569 351	575 125	586 740	596 140	609 689

Bilagetabell 11 | Försäljningsindex för detaljhandeln totalt större kommuner år 2007-2014. Riket = 100. Sorterat efter index år 2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Västerås	131	131	125	124	128	132	130	129
Örebro	114	116	120	123	124	125	125	124
Helsingborg	118	117	117	118	119	120	124	123
Jönköping	125	123	119	117	117	117	115	116
Linköping	112	111	110	111	112	112	115	115
Uppsala	110	109	108	109	108	109	108	109
Umeå	112	111	112	111	108	107	108	108
Norrköping	107	109	106	108	107	106	104	104
Borås	107	107	104	104	106	106	104	101
Lund	105	103	103	104	103	101	98	97
Eskilstuna	92	92	96	97	95	94	95	95

Bilagetabell 12 | Omsättningsökning i procent åren 2007-2014 och 2013-2014 för detaljhandeln totalt större kommuner och riket. Sorterat efter omsättningsökning år 2013-2014.

Kommun	2007-2014	2013-2014
Uppsala	22%	3,1%
Jönköping	10%	2,9%
Eskilstuna	24%	2,7%
Norrköping	16%	2,4%
Linköping	24%	2,3%
Helsingborg	27%	2,2%
Lund	13%	2,0%
Umeå	15%	1,8%
Västerås	18%	1,7%
Örebro	33%	1,3%
Borås	12%	-0,2%
Riket	19%	2,3%

Västerås närmaste influensområde

Bilagetabell 13 | Omsättning (löpande priser) miljoner kronor i dagligvaruhandeln i Västerås influensområde år 2007-2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Enköping	1087	1152	1175	1187	1175	1187	1175	1210
Hallstahammar	343	367	371	371	375	382	393	398
Sala	605	635	673	680	707	707	728	712
Surahammar	206	218	225	216	225	234	241	247

Bilagetabell 14 | Försäljningsindex dagligvaror i Västerås influensområde år 2007-2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Enköping	101	101	99	97	95	92	89	90
Hallstahammar	82	84	81	80	79	78	78	78
Sala	102	102	103	103	106	103	104	99
Surahammar	73	74	74	71	73	74	76	76

Bilagetabell 15 | Omsättning (löpande priser) miljoner kronor i sällanköpsvaruhandeln i Västerås influensområde år 2007-2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Enköping	530	562	596	638	670	677	785	855
Hallstahammar	121	121	114	113	125	128	132	147
Sala	353	374	438	451	437	428	454	462
Surahammar	46	44	32	27	29	28	28	29

Bilagetabell 16 | Försäljningsindex sällanköpsvaror i Västerås influensområde år 2007-2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Enköping	49	51	53	54	57	57	65	70
Hallstahammar	29	28	26	25	28	28	29	32
Sala	59	62	71	70	68	67	71	71
Surahammar	16	15	11	9	10	10	10	10

Bilagetabell 17 | Omsättning (löpande priser) miljoner kronor i detaljhandeln totalt i Västerås influensområde år 2007-2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Enköping	1617	1714	1771	1825	1845	1864	1960	2065
Hallstahammar	464	488	485	484	500	510	525	545
Sala	958	1009	1 111	1 131	1 144	1135	1182	1174
Surahammar	252	262	257	243	254	262	269	276

Bilagetabell 18 | Försäljningsindex detaljhandeln totalt i Västerås influensområde år 2007-2014.

Kommun	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Enköping	74	76	76	76	76	75	78	80
Hallstahammar	55	56	54	53	54	54	55	56
Sala	80	82	88	87	87	86	88	86
Surahammar	44	45	44	40	42	43	44	44